

بررسی رابطه بین مولفه های برنامه های درسی با تربیت اخلاقی دانش آموزان

محمدحسن شکی^{۱*}

ام البنین قاسمی حاجی^۲

سیاوش غلامی^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۱۷ تاریخ چاپ: ۱۴۰۲/۰۷/۰۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین مولفه های برنامه های درسی با تربیت اخلاقی دانش آموزان صورت گرفته است. این پژوهش از منظر هدف کاربردی و از منظر روش تحقیق توصیفی - همبستگی می باشد. روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش به دو صورت کتابخانه ای میدانی می باشد و با بهره گیری از دو پرسشنامه به جمع آوری اطلاعات پرداخته شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل تمام دانش آموزان مقطع ابتدایی شهرستان بابل در سال ۱۴۰۰ - ۱۴۰۱ بوده که از بین آنها ۳۱۷ نفر به روش تصادفی ساده انتخاب شدند و با پرسشنامه های ارزیابی برنامه درسی با ۳۲ سؤال که توسط مرشادی و تربیت اخلاقی با ۳۹ سؤال که توسط مقیم زاده در سال ۱۳۹۳ طراحی شدند پاسخ دادند. منظور توصیف داده ها، از روش های آماری از قبیل آمار توصیفی، آزمون کولموگروف-اسمیرنوف و آزمون نرمالیت، آزمون پیرسون و آزمون رگرسیون استفاده شده است. کلیه جداول و نمودارهای توصیفی و همچنین آزمون فرضیات تحقیق با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ی ۲۲ SPSS تفسیر شدند. نتایج نشان داد که تمامی مولفه های ارزشیابی درسی از منظر نمونه آماری با تربیت اخلاقی دارای ارتباط می باشد و برنامه درسی به حضور لحظه به لحظه و ارتباط عملی معلم با دانش آموزان و دانش آموزان با یکدیگر و سایر پرسنل اداری و آموزشی با یکدیگر در کلاس درس و محیط درس وابسته است. دانش آموزان از طریق تحلیل و تفسیر ادراکات خود، برنامه درسی را درک می کنند و در واقع برنامه درسی پاسخی است به آنچه که در محیط آموزشی مشاهده می کنند، می شنوند و برخورد می کنند، احساس می کنند، یاد می گیرند و انجام می دهند.

واژگان کلیدی

برنامه های درسی، تربیت اخلاقی، ارزشیابی، روش های یاددهی و یادگیری.

۱. گروه مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائم شهر، قائم شهر، ایران. (عهده دار مکاتبات: mh_shakki@yahoo.com)

۲. دانشجوی گروه مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائم شهر، قائم شهر، ایران.

۳. دانشجوی گروه مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائم شهر، قائم شهر، ایران.

مقدمه

تربیت اخلاقی به عنوان یک وظیفه مشترک و همگانی در جامعه از سوی گروه و نهادهای مختلف مورد پیگیری قرار می گیرد. عمومی بودن این وظیفه و در عین حال در اولویت قرار داشتن این حوزه محتوایی در اکثر نظام های آموزشی در سطح دنیا نشان از اهمیت بالای این بعد از یادگیری مدرسه ای دارد. در واقع این تاکیدات بر تربیت اخلاقی به عنوان یک پدیده تاریخی در همه ادوار تعلیم و تربیت چه در نگاه سنتی و چه در نگاه مدرن وجود داشته است. به جز در مدت زمان کوتاهی در قرون وسطی که تربیت اخلاقی به عنوان یک ساحت تربیتی مورد بی مهری قرار گرفت. در سایر ادوار تاریخ آموزش و پرورش در حیطه های محتوایی یادگیری مدرسه ای حضور پررنگی داشته است. (رهنما، طباطبایی، ۱۳۸۵).

بعضی از رویکردها بریک بعد از ابعاد رشد اخلاقی تمرکز کرده اند و هدف خود را از تربیت اخلاقی تقویت بعد به خصوصی از اخلاق دانسته اند. در این گروه از رویکردها می توان رویکرد رشدی - شناختی را نام برد که براساس دیدگاه های روان شناسان رشدی مانند پیاژه و کلبرگ شکل گرفته اند و هدف نهایی خود را تقویت فضایل عقلانی یا تغییر در سطح قضاوت اخلاقی دانسته اند. (عجم، علی اکبر، ۱۳۹۱).

نظام های آموزشی در دوران مدرن به عنوان نهادهای تربیتی و فرهنگ ساز فقط به انتقال بعد دانشی به دانش آموزان محدود نبوده و وجه هنجارین و ارزش بنیان آن ها نیز مطرح بوده است و این یک اصل پذیرفته شده است که کارکرد مدرسه فقط به این عامل خلاصه نمی شود که افرادی هوشمند پرورش دهند که در دنیای رقابتی امروز بتوانند از رقبای گوی سبقت را ببرایند، بلکه در کنار این کارکرد از مدرسه انتظار می رود که فراگیران تحت آموزش خود را به گونه ای پرورش دهند که توانایی آن را داشته باشند که درست را از نادرست اخلاقی تشخیص دهند؛ به عبارت دیگر، در صورتی که وظیفه مدرسه را تربیت نسل نوساخته بدانیم و هم چنین اگر جامعیت اصطلاح تربیت را بپذیریم که فراتر از توجه به توسعه علمی شخصیت کودکان است، کارکرد نهاد مدرسه فراتر از توزیع دانش خواهد بود. بر همین اساس تربیت اخلاقی همیشه یکی از اهداف اصلی و پایدار در نظام های آموزشی در سطح دنیا بوده است و آموزش اخلاقیات و ارزش ها به عنوان یک مسئولیت مهم و سنگین بر دوش نظام های آموزشی و تربیتی جهان احساس می شود و مدارس نمی توانند و نباید در برابر موضوع اخلاق ساکت باشند. براین اساس پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سؤال شکل گرفته است که: آیا بین مولفه های برنامه های درسی با تربیت اخلاقی دانش آموزان رابطه وجود دارد؟

تعریف مفاهیم

مولفه های برنامه درسی

اصطلاح برنامه درسی از نظر لغت شناسی، ریشه در واژه لاتین currere دارد که به معنای میدان مسابقه یا میدانی برای دویدن است. برنامه های درسی همچون میدان مسابقه که آغاز و پایان مشخص و تعریف شده دارد مستلزم آغاز، پایان و مسیر کاملاً مشخص و از پیش تعریف شده ای است. دومین ویژگی قابل استنباط از واژه برنامه درسی - با عنایت به ریشه لغوی - عبارت است از همچون موانعی که در مسیر مسابقه فراهم شده است و عبور از آنها به طوری فزاینده دشوار تر می شود، برنامه های درسی نیز به طوری پیش رونده، دشوارتر می شوند. (پروند، ۱۳۷۴)

«برنامه آموزشی نقشه ای است که در آن فرصتهای مناسب یادگیری برای رسیدن به هدفهای کلی و جزئی مربوط که برای دانش آموزان و مدارس در نظر گرفته شده اند». (لاکوست، ایوز ۱۳۵۴)

تربیت اخلاقی

انسان در پرتو تربیت اخلاقی از رذایل و صفات نکوهیده می رهد و به فضایل و خصلت های ستوده آراسته می گردد، فضایل با تکرار اعمال شایسته به تدریج در نفس رسوخ یافته، رو به افعال نیکو از فرد سر می زند و او از انحطاط و پستی رهایی یافته و رو به سوی تعالی می نهد. (بهشتی، ۱۳۹۱)

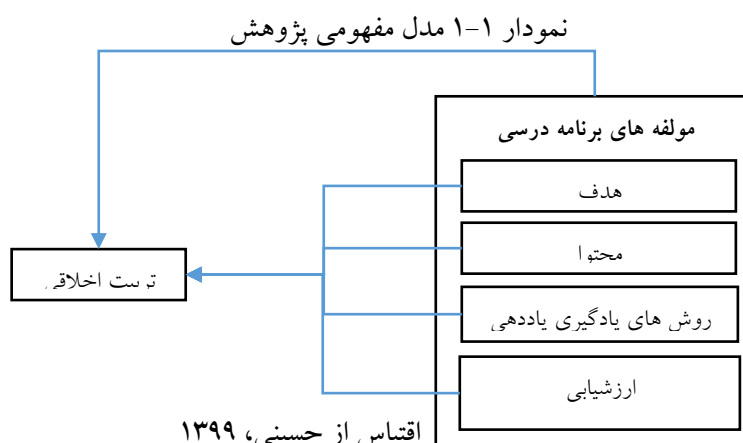
که با توجه به ضروریات جهان متحول تحقیقات عدیده ای چه درداخل وچه درخارج کشورصورت گرفته است که بشرح ذیل می باشد

قربانی، قدرت الله، ۱۳۹۶، در پژوهشی تحت عنوان تأثیرمؤلفه های برنامه درسی پنهان بر تربیت دینی دانش آموزان دختر دوره متوسطه به این نتیجه دست یافتند که با عنایت به اهمیت برنامه درسی پنهان در مراکز آموزشی، این مقاله درصدد است، چگونگی اثرگذاری مؤلفه های برنامه درسی پنهان (معلم، دانش آموز، روش تدریس، مکان فیزیکی، قوانین و مقررات مدرسه) را بر تربیت دینی دانش آموزان دختر متوسطه شهرستان تالش در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ مورد بحث و بررسی قرار دهد. اثرگذاری مؤلفه های برنامه درسی پنهان مورد بررسی بر تربیت دینی دانش آموزان در سطوح سه گانه (شناختی، عاطفی و رفتاری) در دو وجه مثبت و منفی است.

خارستانی، اسماعیل و همکاران، ۱۳۹۱، در پژوهشی تحت عنوان بررسی نقش مولفه های برنامه درسی پنهان بر یادگیری دانش آموزان در مدارس متوسطه به این نتیجه دست یافتند که برنامه درسی پنهان بعد غیرقابل پیش بینی یادگیری است. طراحی آموزشی بدون توجه به این بعد، غفلت از بخش مهم عواملی است که در یادگیری دانش آموزان تاثیر فراوان دارد. بنابراین لازم است، عوامل اساسی موثر در شکل گیری برنامه پنهان شناسایی و آشکار شوند. قوانین و مقررات مدرسه، روابط میان فردی، روابط متقابل معلم و دانش آموز و آگاهی معلمان از عوامل موثر در برنامه درسی پنهان در یادگیری دانش آموزان موثر می باشند.

مکبی و همکاران، ۲۰۲۱، در پژوهشی تحت عنوان بررسی میزان توجه به مولفه های تربیت اخلاقی در کتب علوم انسانی به این نتیجه رسیدند که در برنامه درسی اخلاق به میزان ۰/۹۷ درصد به مولفه های تربیتی و در برنامه درسی روانشناسی ۰/۰۴ درصد و در برنامه درسی ادبیات ۰/۱۴ درصد، برنامه درسی فلسفه ۰/۵۱ درصد، جامعه شناسی به میزان ۰/۰۶ درصد توجه شده است از میان ابعاد شناختی، عاطفی و عملکردی آموزش تربیت اخلاقی در برنامه های درسی، مورد تحلیل به بعد شناختی بیشترین توجه شده است

مدل مفهومی پژوهش

فرضیه اصلی: بین مولفه های برنامه های درسی با تربیت اخلاقی دانش آموزان ارتباط وجود دارد

فرضیه فرعی:

- ۱- بین مولفه هدف برنامه درسی با تربیت اخلاقی دانش آموزان ارتباط وجود دارد.
- ۲- بین مولفه محتوا برنامه درسی با تربیت اخلاقی دانش آموزان ارتباط وجود دارد.
- ۳- بین مولفه روش های یادگیری - یاددهی برنامه درسی با تربیت اخلاقی دانش آموزان ارتباط وجود دارد.
- ۴- بین مولفه ارزشیابی برنامه درسی با تربیت اخلاقی دانش آموزان ارتباط وجود دارد.

روش‌نمایی تحقیق

این تحقیق از نظر هدف، کاربردی است، از نظر روش توصیفی - همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش آموزان پایه ششم ابتدایی شهرستان بابل که برابر با ۱۸۱۵ نفر تشکیل می‌دهند. با توجه به فرمول کوکران تعداد نمونه آماری ۳۱۷ نفر انتخاب شدند. از روش نمونه گیری تصادفی ساده استفاده شده است. روش جمع آوری اطلاعات در این تحقیق کتابخانه‌ای و میدانی می‌باشد. ابزار مورد استفاده در روش کتابخانه‌ای شامل اینترنت، کتاب، مقالات و بانک های اطلاعاتی و در روش میدانی با در این تحقیق ازدو پرسشنامه استاندارد که پرسشنامه ارزیابی برنامه درسی با ۳۲ سؤال که توسط مرشادی در سال ۱۳۹۷ و پرسشنامه تربیت اخلاقی با ۳۹ سؤال که توسط مقیم زاده در سال ۱۳۹۳ می باشد مورد استفاده قرار گرفته است. به منظور توصیف یافته‌ها، از روش های آماری از قبیل آمار توصیفی، آزمون کولموگروف-اسمیرنوف و آزمون نرمالیت، آزمون پیرسون و آزمون رگرسیون استفاده شده است. کلیه جداول و نمودارهای توصیفی و همچنین آزمون فرضیات تحقیق با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ی ۲۲ بدست آمده است.

سنجش ارتباط میان متغیرها

برای اینکه ارتباط میان متغیرها سنجیده شود از آزمون پیرسون استفاده می گردد. در این آزمون پیش شرط ها به شرح ذیل می باشد:

۱. میزان معیار تصمیم باید کمتر از ۰,۰۵ باشد.
۲. مقدار ضریب پیرسون به صفر نزدیک نباشد. (هرچه ضریب به صفر نزدیک تر باشد رابطه شکننده یا نشان از عدم وجود رابطه می باشد).

جدول ۸. آزمون ضریب پیرسون میان متغیرها

		تربیت	هدف	محتوا	یاددهی	ارزشیابی
تربیت	ضریب پیرسون	۱	۰,۱۵۸	۰,۲۳۰	۰,۱۳۲	۰,۲۴۴
	معیار تصمیم		۰,۰۰۶	۰,۰۰۲	۰,۰۰۴	۰,۰۰۹
	تعداد	۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷
هدف	ضریب پیرسون	۰,۱۵۸	۱	۰,۱۷۹	۰,۱۵۵	۰,۱۶۴
	معیار تصمیم	۰,۰۰۶		۰,۰۰۱	۰,۰۰۵	۰,۰۰۷
	تعداد	۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷
محتوا	ضریب پیرسون	۰,۲۳۰	۰,۱۷۹	۱	۰,۱۰۴	۰,۲۸۱
	معیار تصمیم	۰,۰۰۲	۰,۰۰۱		۰,۰۰۴	۰,۰۰۳

ارزشیابی	یاددهی	محتوا	هدف	تربیت		
۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷	تعداد	
۰,۱۰۰	۱	۰,۱۰۴	۰,۱۵۵	۰,۱۳۲	ضریب پیرسون	یاددهی
۰,۰۰۵		۰,۰۰۴	۰,۰۰۵	۰,۰۰۴	معیار تصمیم	
۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷	تعداد	
۱	۰,۱۰۰	۰,۲۸۱	۰,۱۶۴	۰,۲۴۴	ضریب پیرسون	ارزشیابی
	۰,۰۰۵	۰,۰۰۳	۰,۰۰۷	۰,۰۰۹	معیار تصمیم	
۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷	۳۱۷	تعداد	

باتوجه به آزمون صورت گرفته و جدول ۸. مشخص شد که تربیت اخلاقی با تمام متغیرهای برنامه درسی ارتباط دارد به صورت مبسوط این ارتباط به شرح ذیل می باشد:

- باتوجه به ضریب پیرسون بین تربیت اخلاقی با هدف که برابر با ۰,۱۵۸ می باشد و نیز میزان معیار تصمیم که کوچکتر از ۰,۰۵ می باشد که برابر با ۰,۰۰۶ بوده، می توان بیان نمود که تربیت اخلاقی با هدف برنامه درسی دارای ارتباط است و این ارتباط از نوع مثبت و مستقیم می باشد.
- باتوجه به ضریب پیرسون بین تربیت اخلاقی با محتوا که برابر با ۰,۲۳۰ می باشد و نیز میزان معیار تصمیم که کوچکتر از ۰,۰۵ می باشد که برابر با ۰,۰۰۲ بوده، می توان بیان نمود که تربیت اخلاقی با محتوا برنامه درسی دارای ارتباط است و این ارتباط از نوع مثبت و مستقیم می باشد.
- باتوجه به ضریب پیرسون بین تربیت اخلاقی با یاددهی که برابر با ۰,۱۳۲ می باشد و نیز میزان معیار تصمیم که کوچکتر از ۰,۰۵ می باشد که برابر با ۰,۰۰۴ بوده، می توان بیان نمود که تربیت اخلاقی با یاددهی برنامه درسی دارای ارتباط است و این ارتباط از نوع مثبت و مستقیم می باشد.
- باتوجه به ضریب پیرسون بین تربیت اخلاقی با ارزشیابی که برابر با ۰,۲۴۴ می باشد و نیز میزان معیار تصمیم که کوچکتر از ۰,۰۵ که برابر با ۰,۰۰۹ بوده، می توان بیان نمود که تربیت اخلاقی با ارزشیابی برنامه درسی دارای ارتباط است و این ارتباط از نوع مثبت و مستقیم می باشد.

سنجش شدت ارتباط میان متغیرها

برای تعیین میزان شدت ارتباط میان متغیرها از آزمون رگرسیون استفاده شده است که در این آزمون به مانند آزمون های قبلی چند پیش شرط وجود دارد که به شرح ذیل می باشد:

۱. میزان معیار تصمیم کوچکتر از ۰,۰۵ باشد.
۲. میزان توان تبیین (R) فراتر از ۰,۰۱ باشد.

جدول ۹. بررسی شدت ارتباط میان هدف با تربیت اخلاقی

معیار تصمیم	تخمین انحراف معیار	مربع R	توان تبیین	R
۰,۰۰۶	۰,۲۳۱۸۵	۰,۰۱	۰,۰۲۵	۰,۱۵۸

براساس جدول ۹ می توان بیان نمود که میزان توان تبیین فراتر از ۰,۰۱ است و نیز مقدار معیار تصمیم کمتر از ۰,۰۵ است که برابر با ۰,۰۰۶ می باشد؛ از اینرو فرضیه مربوط به این متغیر که به ارتباط تربیت اخلاقی با یکی از ابعاد محتوای برنامه درسی با هدف دارای ارتباط است را تائید می نماید.

جدول ۱۰. بررسی شدت ارتباط میان محتوا با تربیت اخلاقی

معیار تصمیم	تخمین انحراف معیار	مربع R	توان تبیین	R
۰,۰۰۲	۰,۲۳۲۱۳	۰,۰۰۲	۰,۰۵۳	۰,۲۳۰

براساس جدول ۱۰ می توان بیان نمود که میزان توان تبیین فراتر از ۰,۰۱ است و نیز مقدار معیار تصمیم کمتر از ۰,۰۵ است که برابر با ۰,۰۰۲ می باشد؛ از اینرو فرضیه مربوط به این متغیر که به ارتباط تربیت اخلاقی با یکی از ابعاد محتوای برنامه درسی با محتوا دارای ارتباط است را تائید می نماید.

جدول ۱۱. بررسی شدت ارتباط میان یاددهی با تربیت اخلاقی

معیار تصمیم	تخمین انحراف معیار	مربع R	توان تبیین	R
۰,۰۰۴	۰,۲۳۲۱۲	۰,۰۰۲	۰,۰۱۷	۰,۱۳۲

براساس جدول ۱۱ می توان بیان نمود که میزان توان تبیین فراتر از ۰,۰۱ است و نیز مقدار معیار تصمیم کمتر از ۰,۰۵ است که برابر با ۰,۰۰۴ می باشد؛ از اینرو فرضیه مربوط به این متغیر که به ارتباط تربیت اخلاقی با یکی از ابعاد محتوا برنامه درسی یاددهی دارای ارتباط است را تائید می نماید.

جدول ۱۲. بررسی شدت ارتباط میان ارزشیابی با تربیت اخلاقی

معیار تصمیم	تخمین انحراف معیار	مربع R	توان تبیین	R
۰,۰۰۹	۰,۲۳۲۰۱	۰,۰۰۱	۰,۰۶۰	۰,۲۴۴

براساس جدول ۱۲ می توان بیان نمود که میزان توان تبیین فراتر از ۰,۰۱ است و نیز مقدار معیار تصمیم کمتر از ۰,۰۵ است که برابر با ۰,۰۰۹ می باشد؛ از اینرو فرضیه مربوط به این متغیر که به ارتباط تربیت اخلاقی با یکی از ابعاد برنامه درسی ارزشیابی دارای ارتباط است را تائید می نماید.

نتیجه گیری و پیشنهادها

نظام های آموزشی در دوران مدرن به عنوان نهادهای تربیتی و فرهنگ ساز فقط به انتقال بعد دانشی به دانش آموزان محدود نبوده و وجه هنجارین و ارزش بنیان آن ها نیز مطرح بوده است و این یک اصل پذیرفته شده است که کارکرد مدرسه فقط به این عامل خلاصه نمی شود که افرادی هوشمند پرورش دهند که در دنیای رقابتی امروز بتوانند از رقبای گوی سبقت را ببرایند، بلکه در کنار این کارکرد از مدرسه انتظار می رود که فراگیران تحت آموزش خود را به گونه ای پرورش دهند که توانایی آن را داشته باشند که درست را از نادرست اخلاقی تشخیص دهند. برای اساس تجزیه و تحلیل داده ها نتایج حاصله بشرح ذیل می باشد:

نتایج حاصله از فرصیه اول نشان می دهد که تربیت اخلاقی با هدف برنامه درسی دارای ارتباط است و این ارتباط از نوع مثبت و مستقیم می باشد. فرضیه مربوط به این متغیر که به ارتباط تربیت اخلاقی با یکی از ابعاد محتوای برنامه درسی با هدف دارای ارتباط است را تأیید می نماید. حسینی، سید عبدالکریم، ۱۳۹۹، به این نتیجه دست یافت. بین برنامه ی درسی پنهان و هویت اجتماعی دانش آموزان، همبستگی معنادار وجود دارد. بین برنامه ی درسی پنهان و تربیت اخلاقی دانش آموزان، همبستگی معنادار وجود دارد. بین هویت اجتماعی و تربیت اخلاقی دانش آموزان، همبستگی معنادار وجود دارد. لذا پیشنهاد می گردد که افزایش آگاهی مدیران جهت ایجاد و تقویت جو باز در مدارس از طریق اعمال مدیریت و رهبری مشارکتی، براساس روابط متقابل توأم با احترام، به گونه ای که دانش آموزان احساس لیاقت و شایستگی و بالارزش بودن نمایند.

نتایج حاصله از فرصیه دوم نشان می دهد که تربیت اخلاقی با محتوا برنامه درسی دارای ارتباط است و این ارتباط از نوع مثبت و مستقیم می باشد. فرضیه مربوط به این متغیر که به ارتباط تربیت اخلاقی با یکی از ابعاد محتوای برنامه درسی با محتوا دارای ارتباط است را تأیید می نماید. عقیلی و همکاران، ۱۳۹۷، به این نتیجه دست یافتند مرکز ثقل یا مقوله محوری الگو مفهومی، رویکرد شایستگی محور فراگیر آن است که بر اساس دو ویژگی اصلی آن یعنی توجه سازگار به ابعاد دانشی، بینشی و مهارتی و شمولیت قلمرویی آن به تمام زیست مدرسه ای سایر عناصر برنامه درسی را تحت تاثیر قرار داده است. لذا پیشنهاد می گردد که افزایش آگاهی مسئولین آموزش و پرورش، مجریان در زمینه مفاهیم و نظریه های برنامه درسی از طریق برگزاری دوره های آموزشی ضمن خدمت و کارگاه های روش تدریس به منظور کاهش آثار و پیامدهای منفی برنامه های درسی پنهان.

نتایج حاصله از فرصیه سوم نشان می دهد که تربیت اخلاقی با یاددهی برنامه درسی دارای ارتباط است و این ارتباط از نوع مثبت و مستقیم می باشد. فرضیه مربوط به این متغیر که به ارتباط تربیت اخلاقی با یکی از ابعاد محتوا برنامه درسی یاددهی دارای ارتباط است را تأیید می نماید. قربانی، قدرت الله، ۱۳۹۶، سلحشوری، احمد (۱۳۹۰). اثرگذاری مؤلفه های برنامه درسی پنهان مورد بررسی بر تربیت دینی دانش آموزان در سطوح سه گانه (شناختی، عاطفی و رفتاری) در دو وجه مثبت و منفی است. لذا پیشنهاد می گردد که بازنگری در الگوهای طراحی برنامه درسی به منظور فعال نمودن نقش دانش آموزان در فرایند یادگیری و انعطاف پذیری در اجرای برنامه های درسی رسمی به منظور کاهش تاثیر منفی برنامه های درسی.

نتایج حاصله از فرصیه چهارم نشان می دهد که تربیت اخلاقی با ارزشیابی برنامه درسی دارای ارتباط است و این ارتباط از نوع مثبت و مستقیم می باشد. فرضیه مربوط به این متغیر که به ارتباط تربیت اخلاقی با یکی از ابعاد برنامه درسی ارزشیابی دارای ارتباط است را تأیید می نماید قربانی، قدرت الله، ۱۳۹۶، حکمت مهر، (۱۳۹۱). اذعان داشت که تربیت اخلاقی در فرهنگ خانواده شکل گرفته و ادامه می یابد و پس از آن، در فرهنگ آموزشی و برنامه های درسی در موسسه های تربیتی، کامل می شود. نقش و اهمیت برنامه های درسی در رشد تربیت اخلاقی بسیار حساس است و فقدان برنامه ریزی کارآمد، رشد تربیت اخلاقی در بین نوجوانان را با چالش مواجه می کند. لذا پیشنهاد می گردد که آموزش معلمان به منظر بکارگیری روش های تدریس نوین از طریق ایجاد فرصت برای مشارکت دانش آموزان در روش های آموزشی فعال و غیرسنتی نظیر پرسش و پاسخ، فعالیت های گروهی، مباحثه، مناظره در تدریس به منظور رشد مهارتهای اجتماعی و پرورش اخلاق اجتماعی مناسب در دانش آموزان.

نتایج حاصله از فرصیه اصلی نشان می دهد که برنامه درسی به حضور لحظه به لحظه و ارتباط عملی معلم با دانش آموزان و دانش آموزان با یکدیگر و سایر پرسنل اداری و آموزشی با یکدیگر و با دانش آموزان در کلاس درس و محیط درس وابسته است. دانش آموزان از طریق تحلیل و تفسیر ادراکات خود، برنامه درسی را درک می کنند و در واقع برنامه درسی پاسخی است به آنچه که در محیط آموزشی مشاهده می کنند، می شنوند و برخورد می کنند، احساس می کنند، یاد می گیرند و انجام می دهند. لذا پیشنهاد می گردد که ایجاد ارتباط میان آموزش و یادگیری با تجارب زندگی واقعی برای آشنایی و تجربه کردن نقش ها، مشاغل و مهارت های اجتماعی و افزایش مسئولیت پذیری و پرورش اخلاق شایسته اجتماعی؛ و ایجاد روحیه مشارکت در اداره مدرسه و استفاده از نظرات و پیشنهادات دانش آموزان در حل معضلات موجود در مدرسه و برطرف نمودن نیازهای آنان، از طریق برگزاری جلسات و نشست هایی با دانش آموزان منظور مسئولیت پذیر نمودن دانش آموزان و رشد مهارت های اجتماعی از طریق تعامل مثبت میان آنان؛ و آشناسازی دانش آموزان با آسیب های اجتماعی عصر حاضر و برخورد منطقی و دلسوزانه مسئولین با دانش آموزان آسیب پذیر بمنظور درک آنان و اقدام موثر و بجا جهت رفع مشکل.

منابع و ماخذ

- بهشتی، محمد (۱۳۹۱). رابطه تربیت و اخلاق، مجله معارف، شماره ۱۰
- پروند، محمدحسن (۱۳۷۴) مقدمات برنامه ریزی درسی، نشر دنیای پژوهش
- حسینی، سید عبدالکریم (۱۳۹۹). باز اندیشی نظریه سعادت در فلسفه اسلامی، فصلنامه فلسفه دین، دوره ۷ شماره ۷ ص ۶۳-۸۱
- حکمت مهر، محمد مهدی، غفاری، ابوالحسن (۱۳۹۱). تحلیل انتقادی اخلاق سکولاریستی فلسفه کانت، انسان پژوهی دینی، دوره ۹، شماره ۲۷، صفحه ۲۹-۵۵
- خارستانی، اسماعیل و همکاران (۱۳۹۱). بررسی تطبیقی تربیت اخلاقی از دیدگاه ارسطو و ابن سینا، سومین همایش ملی بزرگداشت سهروردی با موضوع اخلاق کاربردی
- رهنما، اکبر (۱۳۹۸). نقد تطبیقی تربیت اخلاقی از دیدگاه کانت و خواجه نصیرالدین طوسی، تهران، انتشارات آبیژ
- سلحشوری، احمد (۱۳۹۰). حدود و ثغور تربیت اخلاقی تربیت معنوی و تربیت دینی، فصلنامه علمی پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی، سال دوم شماره ۳ تابستان ۱۳۹۰
- لاکوست، ایوز (۱۳۵۴) کشورهای توسعه نیافته، ترجمه هوشنگ نهاوندی، نشر موسسه مطالعات.
- عجم، علی اکبر و سعیدی رضوانی، محمود؛ «چالش در اهداف تربیت دینی»؛ فصلنامه پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، سال ۲۰، شماره ۱۷، ۱۳۹۱.
- قربانی، قدرت الله (۱۳۹۶). علم گرایی انسان محور کانت و تاثیر آن بر نظریه اخلاقی و دینی او، معرفت فلسفی، سال پنجم، شماره ۳- شماره ۱۹

Hills, A. (2016), Kant on happiness and reason, History of Philosophy Quarterly, Volume 23, Number 3, July 2006

Kant, Immanuel (2011), Education, Translated by Annet churton. The university of Michigan press.

Land hughes, J. (2014), The Role of Hppiness in Kant s Ethics, Aporia vol14. Nombor1

D.McBay merit, M. (2021), Kant on enlightened moral pedagogy, The university of Memphis, Volume 49, Issue 3. Pages 227-253, September 2021 Sullivan.

Pinheiro walla, A. (2012), The concept of happiness in Kant's moral, legal and political philosophy. <http://hdl.handle.net>

Sullivan, Rojer, An Introduction to Kant's Ethics, New York, Cambridge university press, 2005.

Abstract

The present study was conducted with the aim of investigating the relationship between curriculum components and moral education of students. This research is from the point of view of practical purpose and from the point of view of survey descriptive research method. The method of collecting information in this research is a field library in two ways, and the information has been collected by using questionnaires. The statistical population of this research included all the elementary school students of Babol city in 1400-1401, from which 317 people were selected by simple random method and with the curriculum evaluation questionnaires with 32 questions by moral guidance and moral education with 39 questions they were designed by Moghimzadeh in 2013. Answered. Data were interpreted using quantitative-qualitative statistical method using SPSS analysis software. The results showed that all the components of curriculum evaluation are related to moral education from the point of view of the statistical sample, and also based on the general conclusion, it can be said that the curriculum is a moment-to-moment presence and practical communication between the teacher and the students and the students with each other. And other administrative and educational personnel are related to each other and to students in the classroom and learning environment. Students understand the curriculum through analyzing and interpreting their perceptions, and in fact, the curriculum is a response to what they see, hear, deal with, feel, learn and do in the educational environment.

Keywords

Curricula, moral education, evaluation, teaching and learning methods.
